

ע"פ 4593/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוורים פליליים

ע"פ 4593/14

כבוד השופט א' חיות
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' ברק-ארז

לפני:

פלוני המערער:

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט
המוחז ב חיפה מיום 12.11.2013 ומים 15.5.2014
בת"פ 12-03-42028, שניתנו על-ידי כבוד הנשיא י'
אלרון, וכבוד השופטים מ' גלעד ו-מ' רנייאל

תאריכי הישיבות:
(14.4.2016) י' בניסן התשע"ו
(15.9.2016) י"ב באלוול התשע"ו

בשם המערער:
עו"ד מיכל עורקי, עו"ד רונה שוורץ

בשם המשיבה:
עו"ד חיים שוייצר

פסק דין

עמוד 1

1. האם בדי נtan בית המשפט המחויז אמון בעדויותיהן של המתלווננות והרשיע את המערער, שהוא דודן, בביצוע עבירות מין חמורות? כמו כן, מה צריך להיות עונשו של המערער נוכח זיכוי מעבירות שביצע בעת היותו קטן, לאחר שכתב האישום נגדו הוגש מבלי לקבל את אישורו של היוץ המשפטי לממשלה כנדרש בדי? שאלות אלה התעוררו בפנינו בערעור דין.

רקע עובדתי ותיאור כללי של ההלכים

2. המערער הואשם בביצוע סדרה של עבירות מין חמורות באربع מאחישיונו, בנותיה של אחותו למחזה. התלונה הראשונה נגד המערער הוגשה כבר בשנת 2000 על-ידי אחת מן האחישיונות – א' ג', אולם התקיק נסגר מחוסר ראיות. 12 שנים לאחר מכן, בשנת 2012, הגישה אחינית אחרת של המערער, י' א', תלונה נגדו ונגד אחיו בטענה כי הם ביצעו בה עבירות מין. זמן קצר לאחר מכן חזרה והגישה גם א' ג' תלונה נגד השנים. תלונות אלה הובילו בסופו של דבר להגשת כתב אישום לבית המשפט המחויז בחיפה נגד המערער (תפ"ח 42028-03-12, הנשיא י' אלרון והשופטים מ' גלעד ו-מ' רניאל). חלק מהאישומים בכתב האישום יוחסו גם לאחיו של המערער, ונסבו גם הם על עבירות מין שעלה-פי הנטען בנסיבות מתלווננות. מספר חדשניים לאחר הגשת כתב האישום הוגשו תלונות על-ידי שתי אחיניות נוספות (א' א' ו-ח' ג') ובהתאם לכך תוקן כתב האישום המקורי. המערער ואחיו הכחישו את האמור בכתב האישום.

3. ביום 12.11.2013 בית המשפט המחויז נתן את הכרעת הדין בעניין. בית המשפט המחויז זיכה את אחיו של המערער, אך הרשיע את המערער עצמו ברוב העבירות שיוחסו לו. בהמשך לכך, ביום 15.5.2014 ניתן גזר דין של המערער ובית המשפט המחויז השית עליי, בין היתר, 20 שנות מאסר בפועל.

4. הערעור שבפנינו נסב על הכרעת הדין וגזר הדין גם יחד. ביום 14.4.2016, בפתח הדיון המקורי שנקבע בפנינו, הודיעה המדינה כי התהוויה לה, לאחר מכן, שחלק מהعبירות שיוחסו למערער בכל הנוגע למעשיו ב-א' ג', לפי האישום השלישי בכתב האישום, בוצעו לפני הגיעו לגיל 18. המדינה הוסיפה ועודכנה כי ביחס לחילוק זה בכתב האישום לא ניתן אישור מטעם היוץ המשפטי לממשלה כפי שמתחייב לגבי כתב אישום שעוניינו עבירות שבוצעו על-ידי קטן וחלהפה שנה מיום ביצועם (לפי סעיף 14 לחוק הנוער (שיפיטה, עונישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער)). בשלב זה, החלנו ליתן לצדדים שהותם לקיים בנסיבות הידברות אשר תוכל ליתר את ההכרעה בערעור.

5. בסופו של דבר, הצדדים הודיעו כי לא הגיעו לידי הסכמה. עמדת המדינה בהודעתה מיום 8.8.2016 היא כי בנסיבות העניין אמנים יש לזכות את המערער מן העבירות שבוצעו כנגד א' ג' בתקופה שבה הוא היה קטן, אך במלכול אין מקום להקללה בעונשו. מנגד, עמדת המערער בהודעתו מיום 11.7.2016 היא כי יש לזכותו מחמת הספק מכלל העבירות שביצע ב-א' ג', נוכח הקושי להפריד בין המעשים שביצע כלפיו לבין המעשים שביצע כבגיר.عقب התפתחות זו, ביום 15.9.2016 הצדדים טענו בפנינו את טענותיהם לגופו של הערעור.

6. בטרם נפנה לסקירה רחבה של השתלשות העניינים וטענות הצדדים,מן הרاء לעמוד בקצרה על רקע המשפחתית והתנאים הפיזיים והרגשיים שבהם גדלו המתלווננות. נתונים אלה, שאינם מצויים במחלוקת בין הצדדים וקיבלו ביטוי נרחב בטענותיהם, חיוניים בענייננו לצורך הבנת התמונה בכללותה.

7. כפי שצווין, כל המתלווננות הן בנות לאם משותפת, אחותו של המערער. עם זאת, לא כולם נולדו לאותו אב. האם התגורשה מבן זוגה הראשון (ר' ג'), ולאחר מכן עברה להתגורר עם בן זוג אחר (ש' א'), שנפטר בשנת 2001. בסך הכל, שני בני הזוג נולדו לאם תשעה ילדים. שתיים מהמתלווננות היו אומללות וקשות. המתלווננות, כמו יתר אחיהן, גדלו בתנאים של מחלוקת בין הצדדים כי נסיבות חייהן של המתלווננות היו הרוות וקשות. הילדים עברו בין בתים שונים, וחילוק טופל על-ידי עוני, סבלו מאלימות פיזית ונפשית וחסרו דמות הורית להיסמך עליה. הילדים עברו בין בתים שונים, וחילוק טופל על-ידי רשות הרוחה ואף שוכזו בפנימיות ובמסגרות אחרות. בית המשפט המחויז תיאר זאת באופן הבא: "הן חיו במשטר של פחד מתוקן, בביטחון רווי אלימות פיזית ונפשית, ללא אהבה וחום הוריםם, ובהיעדר דמות סמכותית שתচون ותשמר עליהן. אין פלא שהחלק מהמתלווננות נעו וננדנו מהחץ לביתן, בין מוסדות, משפחה אומנת, ובית הסבתא, בעוד האב נעדר מבוקע עד ליל" (פסקה 237 להכרעת הדין של בית המשפט המחויז).

כתב האישום המתוקן

8. כתב האישום המקורי, שהוגש ביום 25.3.2012, כלל שלושה אישומים, ונسب על עבירות שבוצעו, לפי הנטען, בשתיים מהאחים - א' ג' ו-י' א'. ביום 13.9.2012, לאחר שהוגשו תלונות גם על-ידי שני אחיות נוספות - א' א' ו-ח' ג' - תוקן כאמור כתב האישום追加ו לשני אישומים.

9. לפי האישום הראשון ביצע המערער במתלוונת י' א' בין השנים 1996 עד לשנת 2003 (שבהן היא הייתה בטוחה הגלים 6 עד 12 שנים) מעשים הכוללים נגיעה בחזה; נגיעות והחדרת אכבעותיו לאיבר מינה; לקיחת ידה והנחתה על איבר מיננו; והחדרת איבר מינו לאיבר מינה. יzion כי במסגרת אישום זה ייחסו עבירות גם לאחיו של המערער.

10. האישום השני נسب על עבירות שעלה-פי הנטען בוצעו על-ידי אחיו של המערער ב-י' א', ולכן פירוט נוסף בעניינו אינו נדרש כאן.

11. לפי האישום השלישי ביצע המערער במתלוונת א' ג' בין השנים 1985 עד שנת 1993 (שבהן היא הייתה בטוחה הגלים 4 עד 12 שנים) את המעשים הבאים: מעשים מגוניים הכוללים נגיעות בחזה; שפושף איבר מינו באיבר מיננה; החדרת אכבעותיו לאיבר מיננה עד שבא על סיפוקו; הכרחתה לקיים אותו מין אוראלי; והחדרת איבר מינו לאיבר מיננה ולפי הטענה שלה תוך שימוש בכוח.

12. לפי האישום הרביעי ביצע המערער במתלוונת א' א' בין השנים 2000 עד שנת 2007 (שבהן היא הייתה בטוחה הגלים 5 עד 12 שנים) את המעשים הבאים: מעשים מגוניים הכוללים ניסיונות לנשקה; מישוש של גופה, לרבות איבר מיננה; החדרת אכבעותיו לאיבר מיננה; וכן החדרת אכבעותיו לאיבר מיננה ולפי הטענה שלה.

13. לפי האישום החמישי ביצע המערער במתלוונת ח' ג' במהלך שנת 1992 (בה היא הייתה בגיל 6) מעשים הכוללים שפושף של איבר מינו בין רגליה וניסיון להכנס את איבר מינו לאיבר מיננה.

14. בגין כל המעשים המתוארים בכתב האישום ייחסו לumarur שורה של עבירות מן חמורות, ובهن עבירות של אינס,

מעשה סדום ומעשה מגונה.

ההילך בבית המשפט המחויז'

15. כאמור בפתח הדברים, המערער ואחיו כפרו בעבירות שיותו להם, ועל כן נוהל בבית המשפט המחויז הליך מלא של שמייעת ראיות. מטעם התביעה העידו המתلونנות, אימן, ובאהן של שתיים מהמתлонנות – א' ג' ו-ח' ג' – לצד עדים נוספים. בנוסף לעדויות אלה הוגש מטעם המדינה מוצגים רבים, ובכלל זה הודעותיהן של המתلونנות במשטרת. כמו כן, הוגשו בהסכמה הודעות המערער במשטרת והתמלול של חוקריות. מטעם ההגנה העידו המערער ואחיו, לצד עדים נוספים. לצורך הכרעה בערעור שבפנינו יצא את עיקרי העדויות הרלוונטיות בלבד כפי שהן על מפסק הדין של בית המשפט המחויז.

16. עדותה של א' ג' (המתلونנת באישום השלישי) – א' ג' תיארה בעדותה את נסיבות המעשים שביצעו בה המערער. לדבריה, הוא החדר את איבר מינו לישבנה וק"מ עמה יחסית מין מלאים מאז הייתה בת 5. בשתי הזדמנויות שוניות, כך הוסיפה, אף הסבות שלה ראו את המערער בזמן מעשה אך לא סיירו על כך לאף אחד. א' ג' העידה על המעשים בפירוט ואף צינה כי חלק מהם נעשו בהסכם ומהלכם אף "נהנתה", לדבריה, באותה עת (פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחויז מיום 22.10.2012, עמ' 43). כשנשאלה על-ידי בית המשפט המחויז מדוע לא התנגדה למעשים המינויים ענתה א' ג' כי בשלב מסוים חשבה "שהזה מותר" כיוון שאף אחד לא אמר לה על כך כלום. בעדותה מסרה א' ג' כי המעשים מצד המערער נפסקו בהגעה לגיל 12 או 15, אף כי אייננה בטוחה מתי בדיק. את האומץ להتلון במשטרת שאהבה, כך אמרה בעדותה, לאחר שנישאה.

17. עדותה של י' א' (המתلونנת באישום הראשון) – עדותה של י' א' ניתנה בנוסף להודעותה במשטרת, שאת תוכנן היא אישרה במסגרת תשובות בחקירה הראשית. י' א' סיפרה כי מעשי של המערער בה החלו כשהייתה בגיל 6 והסתתרו בהגעה לגיל 12. לדבריה, מעשים אלה כללו החדרת אצבעות לאיבר מינה, נגיעות בחזה והחדרה של איבר מינו לאיבר מינה. היא הוסיפה וסיפרה כי ברוב המקרים היא לא הביעה התנגדות למעשים. בעדותה צינה עוד כי רוב המקרים אירעו בשעות הערב, כאשר המערער התבקש לשמר על אחינינו ואחיניותו. כן הסבירה י' א' בעדותה כי בילדותה לא ידעה שהמעשים אסורים ורק לאחר שהוכנסה לפנימיה הבינה שיש בכך פסול. לדבריה, המעשים נפסקו כשהייתה בפנימיה. עוד סיפרה י' א' כי בסופו של דבר, אמה איתרה בתיק השיר לה מכתב שככבה אך מעולם לא שלחה, ובו היא תיארה את מעשי של המערער בה. לאחר שגילתה האם את המכתב, היא דרבנה אותה להגיש את התלונה.

18. עדותה של א' א' (המתلونנת באישום הרביעי) – עדותה הראשונה של א' א' נגבתה על-ידי חוקרת ילדים בשנת 2002, לאחר שהוגשה תלונתה הראשונה של א' ג'. בפני חוקרת הילדים הכחישה א' א' כי המערער נגע בה. כאשר חוקרת הילדים אמרה לה ש-א' ג' סיפרה שהמעערער היה נוגע בהן היא ענתה "א.ג. שקרנית אפילוAMA ברוגז אינה" (ת/68א, עמ' 2). באותה עת קבעה חוקרת הילדים כי לא ניתן לגבות רושם לגבי מהימנותה של א' א' כיוון שהיא לא מסרה בחקירה כל מידע קונקרטי (ת/68א, עמ' 3). ביום 6.3.2012 נגבתה מ-א' א' הודהה במשטרת בעקבות הגשת התלונה על-ידי י' א'. בהודעה זו הכחישה א' א' כי המערער נגע בה. אולם, חדשניים לאחר מכך הגישה א' א' תלונה שבה סיפרה על המעשים שהמעערער ביצע בה, לטענתה. בהודעתה מסרה כי האירוע המיני הראשון שלה עם המערער התרחש בהיותה בת 6, וכן צינה שלרוב המקרים אירעו בשעות הלילה, ושלעתים המערער היה משתמש בכוח.

לפי הودעתה של א' א' במשטרת המערער היה מבקש ממנו להעניק לו עיסוי ואגב כך היה ממשש את גופה ומכניס אצבעות לאיבר מינית. כשנשאלה בעדותה לגבי החדרה מלאה של איבר מינו של המערער לאיבר מיניה, ציינה א' א' כי היא אינה זוכרת, אך הוסיפה כי הדבר גרם לה לכאב. א' א' שלהה בעדותה טענה של ההגנה לפיה היא מסרה את הودעתה במשטרת רק כדי להציגוمامה, אשר כבשה עליה לאחר שגילתה כי היא מקיימת יחס מיוחד עם החבר שלו. א' א' הסבירה כי הסיבה לכך שלא חשפה את מעשיה של המערער בפני חוקרת הילדים ובחקריתה הראשונה במשטרת היא הבושה הכרוכה במעשים, וכן החשש מהפגיעה בתדמית החזקה שנוצרה לה במשפטתה. כשנשאלה בעדותה על התזמון של הגשת התלונה במשטרת, חוותים לאחר ש-י' א' הגישה את התלונה שהביאה לפתיחתחקירה, ציינה א' א' כי סיפורה זאת לאמה אגב שיחה על אחריות מינית, וכי לאחר השיחה הן הילכו יחד לתחנת המשטרה.

19. עדותה של ח' ג' (המתלוננת באישום החמישין) – בעדותה של ח' ג' היא ציינה כי ברוב שנות ילדותה (שבהן היא הייתה בטוחה הגילים 4 עד 17 שנים) גדלה במשפחה אומנה ולא אצל הוריה. בזמניהם של חופשות וחגים היא הייתה חוזרת לביקור בביתה. באחת הפעמים שבהן הגיעה לחופשה, כך סיפרה ח' ג', היא ישנה בצהרים לצד אחותה עד שהגיע המערער כשמנכסי מופשיים והניח עלייה את איבר מינו. כאשר צעקה בשמו, סבטה הגיעה לחדר והוא חכל. לדבריה, הוא לא החדר את איבר מינו לאיבר מיניה. ח' ג' ציינה שלא שיתפה אף אחד במנה שקרה לה מאוחר שפחה ולא הבינה את פשר המעשים לאשורים, וכן כי במרוצת הזמן הדיחה את האירוע. ח' ג' העידה כי מה שגרם לה לחשוף את שעבר עליה הוא הידיעה כי אחויה עברו חוויה דומה, דבר שלא הייתה מודעת לו שכן גדלה במשפחה אומנה, רוחק יחסית מן האחים. ח' ג' הוסיפה וציינה כי היא לא סיפרה את כל הפרטים במלואם כבר בהודעתה הראשונה במשטרת מאחר שלקח לה זמן לעכל את הדברים שצפו בעקבות חשיפת הפרשה.

20. עדויות נוספות מטעם התביעה – מלבד העדויות המנוניות לעיל העידו מטעם התביעה גם אמן של המתלוננות, אביהן של המתלוננות א' ג' ו-ח' ג', עובדת סוציאלית שטיפלה ב-י' א', אחד מஅיהן של המתלוננות, חברת ילדות של י' א' וחוקרת המשטרה. לצורך עניינו, די ברכך שנציג כי האם טענה בעדותה שלא ידעה על מעשי המערער עד שגילה את המכתב בתיק של י' א'. היא הכחישה כי א' ג' דיווחה לה על מעשים אלה בעבר. אביהן של המתלוננות א' ג' ו-ח' ג' ציין בעדותו כי לעיתים המערער היה שומר עליו נביתו, אך הוסיף כי לא ידע מואה על מעשי.

21. עדותו של המערער – המערער הכחיש את כל המiosis לו וטען שאיןו יודע דבר על המעשים. המערער ציין שהוא לוקה במחלת האפילפסיה ומטופל בתרופות אשר פוגעות בזכרו. המערער גם הכחיש כי אחיו נגגו להישאר עריר לצדיו עד שעת לילה מאוחרת כאשר שמר עליהם, וכן דחה את הטענה שהיא "שולח ידים" למATALוננות בעת שאללה העניקה לו עיסוי, אולם הוא לא הכחיש כי הן אכן היו מעניקות לו עיסויים כאמור.

פסק דין של בית המשפט המחוזי

22. בית המשפט המחוזי הרשע כאמור את המערער ברוב העבירות שייחסו לו. בית המשפט המחוזי נתן אמון בעדותן של שלוש מרבע המתלוננות – א' ג', א' א' ו-ח' ג'. באשר למATALוננת הננספת, י' א', נקבע כי אמן לא ניתן לשולב את התקיימותם של המעשים שייחסו למערער בעניינה, אולם התביעה לא הוכיחה זאת מעל לספק סביר.

23. בהכרעת דין נקבע בית המשפט המחוזי כי התיאורים של מעשי המערער בעדותה של א' ג' חזרו גם בעדויותיה של א' א' ו-ח' ג'. בעניין זה נקבע כי הדמיון בין העדויות אינו מלמד על חוסר מהימנות אלא על דפוס חזר במעשי המערער.
עמוד 5

בית המשפט המחויז הוסיף כי גם ההבדלים בין התיאורים מלמדים על אמתותם. מנגד, קבע בית המשפט המחויז כי עדותו של המערער הייתה לא אמינה, מתחמקת ולא עניינית. בית המשפט המחויז הזכיר כי המערער סיפר בעדותו שמחלת האפילפסיה פגעה בזיכרון שלו, וציין בהקשר זה את הדברים הבאים: "נראה, כי נאשם 1 [המערער - ד' ב' א'] דאג לצין את עובדת היוטו חוליה במחלה זו כדי להתחמק ממתן תשובה ענייניות וישראל לשאלות שנשאל בהמשך, בדבר המעשים החמורים המיוחסים לו" (פסקה 242 להכרעת הדין). בהמשך קבע בית המשפט המחויז, ביחס למערער, כי הוא "ניסה בעדותו להרחק עצמו מכל אפשרות שהיא לו לבצע את המעשים שיוחסנו לו" (פסקה 243 להכרעת הדין) וכן כי הוא "מעיט לחשוף מידע שחייב שיכול לתמוך בגרסאות המתלוננות" (שם). בית המשפט המחויז הוסיף והציביע על סתיות בין עדותו של המערער לבין הודעה שמסר במשטרה. כך למשל, צוין כי המערער היה בעדותו כי אחינו נהגו לעשות לו עיסוי, למורות שבחקירותו במשטרה הוא הבהיר זאת. לבסוף, בית המשפט המחויז נדרש לכך שבמהלך מתן העדויות על-ידי המעלוננות המערער השפיל את עיניו ולעתים בכה. בית המשפט המחויז מצא בכך סימן נוספת לחוסר מהימנותו של המערער.

24. באשר לעדויות המתלוננות, בית המשפט המחויז נתן כאמור אמון מלא בשלוש מהן – א' ג', א' א' ו-ח' ג'. בית המשפט המחויז הציב על כך שא' ג' לא התchmodקה משאלותיו של בא-כוכ המערער, והודתה בפה מלא כשלא זקרה במדוק את הפרטים ונתנה הסבר מניה את הדעת לכבישת עדותה. גם באשר לעדותה של א' א' נקבע כי היא מהימנה חרף העובדה שא' א' הבהירה בחקירה קודמת מול חוקרת הילדים ובהודעתה הראשונה במשטרה כי המערער פגע בה. בית המשפט המחויז ציין כי השתכנע שהנסיבות לכבישת תלונתה – רגשות אשמה והחשש כי התקדמות החזקה שנוצרה לה במשפחה תיגע – מניחות את הדעת בנסיבות העניין, והוא הדין בהסברים שניתנו לגבי העיתוי והמניע שבעתינו ספירה לאמה על המעשים. בית המשפט המחויז הוסיף וקבע כי ניכר היה שקשה לא' א' לספר על המעשים המינויים שביצעו בה המערער, כי היא לא הגימה בתיאור המקרים וכי גרסתה הייתה "עקיבית ומהימנה" (פסקה 272 להכרעת הדין). בית המשפט המחויז הוסיף והציביע על כך שא' א' הודהה בעדותה כי היא לעיתים משקרת כדי לצאת ממצבים לא נעימים, אולם ציין כי "אין בכך כדי להשליך על מהימנותה באשר למעשים שסיפורה שעשה בה נאשם 1 [המערער - ד' ב' א'], אלא להיפך. העובדה שא. א. הודהה בכנות שיש מצבים לא נעימים שבהם היא משקרת, מעידה דווקא על כך שא. א. דיברה בכנות גם בעת חקירתה הנגדית" (פסקה 267 להכרעת הדין). בית המשפט המחויז זיכה אמן את המערער חלק מהמעשים שיוחסו לו בעניינה של א' א' (חודרת אכבעות לאיבר מינה וביצוע מעשה מגונה ומעשה סדום, מעשים שפורטו בסעיפים 6-7 לאים הרבעי), אולם הבahir שהדבר נובע מכך שמעשים אלה לא הוזכו על-ידה בעדותה במשפט. לבסוף, בית המשפט המחויז קיבל גם את גרסתה של ח' ג' נוכחות התרשםותו מהתמודדותה על דוכן העדים עם שאלות ההגנה, ודחה את טענת ההגנה לפיה יש בעובדה ש-ח' ג' לוקה במחלה סכיזופרנית כדי לפגום באמנותה.

25. לעומת זאת, באשר למטלוננט י' א' – ובניגוד להתרשםותו מאחיזותיה – קבע בית המשפט המחויז כי גרסתה אינה אמינה דיה כדי להרשיע את המערער בעבירות שיוחסלו בעניינה, במסגרת האישום הראשון. בהקשר זה, בית המשפט המחויז קבע כי י' א' לא ידעה לספר על הפעם הראשונה שבה המערער נגע בה, או כמה פעמים התרחשו המעשים, וכי עדותה ניתנה באופן כללי בלבד. בית המשפט המחויז הוסיף והציביע על כך שבગראסתה התגלו סתיות רבות. בנוסף, נקבע כי גרסתה של י' א' לגבי המעשים המיוחסים לאחיו של המערער אינה מהימנה גם היא, בין היתר לנוכח סתיות מהותיות שעלו מדבריה ובשים לב לכך שהודתה כי שיקירה ובדטה פרטיהם בחקירה במשטרה.

26. לסיכום, המערער זוכה מהעבירות שיוחסלו באישום הראשון המתיחס למטלוננט י' א', וכן זוכה מסעיפים 6-7 לאים הרבעי המתיחס לא' א'. לעומת זאת, הוא הורשע בשאר העבירות שיוחסלו במסגרת האישום הרבעי ובכלל

העבירות שייחסו לו במסגרת האישומים השלישי וה חמישי.

27. להשלמת התמונה יציין כי אחותו של המערער זוכה מהעבירות שייחסו לו כלפי שתי המתלווננות בעניינו, "א' ו-א' ג' . באשר ל-א', בית המשפט המחויזי קבע, כאמור, כי לא ניתן לתת אמון מספק בעדותה לצורך הרשעה על-פה. באשר ל-א' ג', נקבע כי היא לא שוללה בעדותה את האפשרות שהמעשים שביצעה האח לא נשוא אופי מיני. האח זוכה אףו מכל האישומים כלפיו.

28. בהמשך להרשעתו, נדרש בית המשפט המחויזי לגזירת עונשו של המערער. בבואה לעשות כן הצביע בית המשפט המחויזי על כך שהמערער אובחן, כשהיה צעיר מאד, כבעל "פיגור סיבתי", אולם הוסיף כי כיום המערער אכן מאובחן כבעל פיגור שכלי. בית המשפט המחויזי ציין עוד כי גם שלמערער נתונים דלים ויכולות מילוליות נמוכות, לא ניתן לקבוע שאינו יכול להבין כי הדברים שביצעה אסורים.

29. בבואה לקבוע את מתחמי הענישה בגין כל אישום, עמד בית המשפט המחויזי על החומרה היתריה שנודעת לביצוע עבירות מין במשפחה ועל הצורך להחמיר בענישה בגין. באופן ספציפי, באשר לאיוש השלישי נקבע כי המערער ביצע את המעשים מספר רב של פעמים במשך שבע שנים, לעיתים תוך שימוש בכוח, במקרים אחרות שונות, תוך העובדה ש-א' ג' נמצאת תחת השגחתו. לפיכך נקבע מתחמי הענישה כדלקמן: בגין איוש השלישי – בין 12 ל-18 שנים מasar בפועל; בגין האישום הרביעי – בין שנתיים לשבע שנים מססר בפועל; וב בגין האישום החמישי – בגין שנים לחמש שנים מססר בפועל.

30. באשר לגזירת העונש הראוי בתחום המתחמים שנקבעו, התחשב בית המשפט המחויזי בכך שלמערער הרשעה קודמת בעבירה מין שביצע בילדת כבת ארבע וחצי, וכן בהערכת מסוכנותו המינית שנקבעה כבינונית-גבוהה. בית המשפט המחויזי קבע עוד כי מחלת האפילפסיה שבה לוקה המערער אינה שיקול משמעותי שיש בו כדי להקל את העונש נוכח חומרת מעשייו. לפיכך, קבע בית המשפט המחויזי כי בגין העבירות באישום השלישי ורצה המערער 14 שנים מססר בפועל; בגין העבירות באישום הרביעי הוא ירצה ארבע שנים מססר בפועל; וב בגין העבירות באישום החמישי הוא ירצה שנתיים מססר בפועל. בית המשפט המחויזי קבע כי העונשים יהיו מצטברים, כך שבסתיכומו של דבר גזר בית המשפט המחויזי על המערער, מהתואר לעיל, עונש של 20 שנים מססר בפועל, בניכוי ימי מעצרו. בנוסף לכך, בגין המשפט המחויזי השית על המערער שלוש שנים מססר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא יעבור עבירה מן מסוג פשע במשך שלוש שנים לאחר תום ריצוי עונשו.

הטענות בערעוץ

31. בעיקרו של דבר, הערעור שבפנינו כלל טענות בשלושה מישורים: באשר לממצאים העובדיים של בית המשפט המחויזי וקביעות המהימנות שלו; באשר לתוכאה המשפטית של אי-מתן אישורו של היועץ המשפטי לממשלה להעודה לדין של המערער בעבירות שאוthon ביצע בעודו קטין; ובאשר לעונשו.

32. הטענות בעניין הממצאים העובדיים – המערער טוען כי המתלווננות טפלו עליו אשמות שווא. לשיטתו, מקורה של העלילה השקרית נגדו במערכת היחסים הקשה בתחום המשפחה, ובאופן ספציפי ביחסים בין האם לבנותיה. המערער

סביר כי התלונות באו לעולם מתוך מטרה לזכות בחמלה ותשומת לב של האם או כדי לתקן משברים שהתגלו בין המ תלונות לבין אםן.

33. באות-כזהו של המערער מציניות כי han מודעת לקשי הבסיסי בערעור המכון כנגד מצאי מהימנות, אך מוסיפות כי זהה המקירה המתאים להטעב בהם בהתחשב בעובדה שעדותה של המתלוננות, כך נטען, מעוררות מכלול של קשיים. על-פי הטענה, אין מדובר אף בתלונות שהוגשו מאוחר ושלא היו מדוקיקות בפרטיהן. בהקשר זה מצביעות באוט-כוחו של המערער על כך שהמתלוננות היו מטופלות בשלבים שונים על-ידי גורמי רוחה, ואף נשלחו למסגרות בתנאי פנימייה, אך למורת זאת han מעולם לא העלו בפני האנשים שטיפלו בהן תלונות כנגד המערער. בנוסף לכך באוט-כוחו של המערער מציניות כי סמכות המועדים של הגשת התלונות והדminus ביןיה מעלים שאלות לגבי מהימנותן. תמיינות נוספת שמעולות באוט-כוחו של המערער נוגעת לכך שלאורך שנים רבות אף אחד מבני המשפחה לא הבחן בעבריותה המין הקשות, וכל זאת בנסיבות של תנאי מגורי בדירה צפופה וקטנה יחסית.

34. באוט-כוחו של המערער מוסיפות וטוונות כי כדי שניתן יהיה להרשיע את המערער באישום שנسب על עניינה של א' ג' היה על בית המשפט המחייב להוכיח לעדותה (בהתפניה לסעיף 354(א1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)). לטענתן, לא ניתן לכך התייחסות מספקת בהכרעת הדין של בית המשפט המחייב.

35. במישור הקונקרטי, באוט-כוחו של המערער מצביעות על סתיות ופערים בגרסאות שהציגו המתלוננות. כך למשל, ביחס לעדותה של א' ג', מעולות באוט-כוחו של המערער תמיינות באשר לכך שהמערער הורשע בביצוע מעשה סדום בילדתו בגין חמש מבלי שתאה עדות גופנית לכך ב"זמןאמת". בנוסף, נטען כי א' ג' לא צינה בתלונתה הראשונית במשטרת כי סבותה ראו את מעשי המערער בתלונתה הראשונית במשטרת, אך בתלונתה השנייה צינה כן, וזאת לאחר שהן נפטרו ולא יכולו לארש את הדברים. עוד מציניות באוט-כוחו של המערער כי בגרסהה של א' ג' הtagלו סתיות רבות. במסגרת כך, נטען כי בעוד ש-א' ג' טענה בתלונתה הראשונה בשנת 2000 כי המערער ביצע בה מעשה סדום פעם אחת בלבד, בתלונותיה המאוחרות היא סיפרה שהדבר אירע פעמיים. כמו כן, נטען כי בהודעות שונות שמסרה א' ג' לאחר השנים יש חוסר עקבות ביחס לשאלת מתי הופסקו מעשי של המערער – כאשר הייתה בת 12 או בת 15.

36. באשר ל-א' ג', באוט-כוחו של המערער מצביעות על כך שהיא הכחישה פעמים בעבר באופן פוזיטיבי כי המערער ביצע בה עבירות מין. לשיטת באוט-כוחו של המערער אין מדובר במקרה או במקרה רגיל של כבישת תלונה, אלא בהכחשה קודמת שאינה מתיחסת עם התלונה המאוחרת. עוד מוסיפות באוט-כוחו של המערער כי עדותה של א' ג' לוותה באמירות כליליות בלבד, וכן כלליה סתיותות רבות ו-"בלק-אוטים". לדבריהן, עדותה של א' ג' נמסרה כך שהתובעתה הקראית לעדתה את הודעתה שנמסרנו במשטרת והיא רק נדרשה לאשר שהן נכונות. בנוסף, חלק מקו הטיעון הכללי של ההגנה, טוענות באוט-כוחו של המערער כי א' ג' הגישה את התלונות נגדו רק משום שרצתה לפיס את אמה, אשר כעסה עליה כאשר גילתה שהיא מקיימת יחסי מין עם בן-זוגה. עוד מציניות באוט-כוחו של המערער כי א' ג' הודה כי היא מחלצת את עצמה ממצבים לא נעימים באמצעות שקרים, ותווכח על כך רק שבית המשפט המחייב לא Zukf את אמירה זו לרעתה אלא אף ראה בה עדות לנכונותה.

37. לבסוף, באוט-כוחו המערער מצביעות על הדminus הרוב, המתבטא בפרטים רבים, בין תלונתה של א' ג' לבין תלונתה של א' ג', בין היתר מהיבט העיתוי. לכך מתווספת, כך נטען, היסטורייה של תלונות שווה מצד א' ג', וכן מחלוקת הסכיזופרניתה שבה היא לוקה ומונעת ממנה להבחן בין מציאות לדמיון.

38. לגבי עדותו של המערער טענות באות-כוcho כי הסתרות בהן שוליות מאד, במיחוד בשים לב לחלו'ף הזמן, וזאת על אחת כמה וכמה כאשר מבאים בחשבון את הפערים והסתירות הרבות בעדויותיהן של המתлонנות. בנוסף, הן טענות כי אין להסיק מסקנות מהעובדה שהמערער בכה והשפיל מבט במהלך הדיונים על מהימנותו. כמו כן, טענות באות-כוcho של המערער כי בית המשפט המחו'ז קבע כי המערער אינו מאמין בתעלם מהליך'ים שהם סובל, וביניהם מחלת אפילפסיה, הפרעות אישיות, בעיות קוגניטיביות ופיגור סביבתי. באות-כוcho טענות כי בנגד לניסיונה של התביעה לשווות לumarur תדמית של עבריין מתוחכם, מדובר באיש דל.

39. הטענות בעניין אי-קבלת אישורו של היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתוב האישום – במשמעות זה נטען כי המשפט התנהל ללא התייחסות ברורה למועדים שבהם בוצעו העבירות ב-א' ג', ולכן ספק סביר באשר לשאלת אלו מעשים בוצעו אחרי הגיעו של המערער לגיל הגירות. לטענת באות-כוcho של המערער ספק זה צריך להוביל לתוצאה של זיכוי מלא מכל מהעבירות המיוחסות לumarur לפני א' ג' באישום השלישי.

40. הטענות בעניין גזר הדין – באשר לעונש נטען כי בית המשפט המחו'ז שגה בקביעת מתחמי הענישה, וכן בקביעת העונש בתוך המתחמים. בהקשר זה, נטען גם כי יש להקל עם המערער הסובל מתחלאים רבים, ביניהם מחלת אפילפסיה, אשר החמירה מאז החל לרצות את מסרו, וכן נוכח נתוני הדלים ונסיבות חייו שאף הן קשות.

41. מנגד, המדינה טעונה כי יש לדחות את הערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין גם יחד.

42. ראשית, המדינה סבורה כי יש לדחות את הטענות הנוגעות לממצאי המהימנות של בית המשפט המחו'ז, במיחוד בשים לב לכך שהן מתייחסות לעדויות בעבירות מין במשפחה. בהקשר זה, מצביע בא-כח המדינה על כך שבית המשפט המחו'ז בחן את העדויות בקפידה, ואף נמנע מהרשעה גורפת על-פי כתוב האישום. לגבי הסתרות בעדויותיהן של המתлонנות סומכת המדינה את ידה על הכלל שלפיו אין לפסול את עדותן של מתلونנות בעבירות מין רק בשל סתרות אידיאקים, ועל אחת כמה וכמה בשים לב לחלו'ף הזמן. המדינה אף מצביעה על כך שהמתلونנות לא בקשר להציג מציאות חד-מדנית, תוך הפניה לכך שהן רואו בumarur דוד "טוב". אמריות אלה, בחלקו לא נוחות מבחינה המתلونנות, מעידות – כך נטען – על כנותן. עוד מוסיפה המדינה כי טבעי שייהו סתרות אחדות בעדויותיהן של המתлонנות בשים לב לחילוץ הצעיר בזמן ביצוע העבירות, אשר מנע מהן להבין את פשר הדברים. המדינה מוסיפה כי בית המשפט המחו'ז התייחס במפורש לחיזוקים בחומר הראות לעדותה של א' ג', בניגוד לנטען בערעור. בנוסף, המדינה טעונה כי כבישת עדויותיהן של מתلونנות בעבירות מין לתקופה ארוכה היא תופעה מוכרת היטב, ואין בה הכרח כדי לפגום במאימנותן. לעומת זאת, המדינה טעונה כי מהימנותו של המערער מוטלת בספק בשים לב לסתירות בעדותו לגבי העיסוי שהעניקו לו האח'ניות, וכן נוכח התקשתו כי שהה בלבד עם המתлонנות.

43. שנית, המדינה סבורה כי בחינת העדויות מאפשרת להבחן בין מעשים שבוצעו בתקופה שבה המערער היה קטין לבין מעשים שבוצעו שכבר היה בגיר. לטענת המדינה, המערער ביצע ב-א' ג', לאחר שbagר, מעשים מגננים, מעשי אינטס ומעשה סדום. המדינה טעונה כי אמונה כתוב האישום אינו מציין תארכים ספציפיים למשעים המינויים שביצע המערער ב-א' ג', אולם לדבריה מעשי פורטו בעדו'ה באופן שמאפשר עיגון שלהם על ציר הזמן נכון התייחסותה של א' ג' לגיליה במועד ביצוע המעשים. בין היתר, המדינה מצביעה על חלקיים מעודותה של א' ג' שהם עולה כי המערער ביצע בה חדרה וGINAILIT ואנאלית לאחר הגיעו לגיל הגירות (בהפנהה לפרוטוקול הדין בבית המשפט המחו'ז מיום 18.10.2012, בעמ' 25).

44. לבסוף, המדינה סבורה כי חurf היזקיי ה"טכני" של המערער מן העבירות שבוצעו בעת שהיא קטנה, עונש המאסר שהושת עליו צריך להישאר על כנו בשל לעבירות הרבות והחמורות שבייצע. לטענת בא-כח המדינה, השארת גזר הדין על כנו מקבלת משנה תוקף נוכח הממצאים של הערכת המסוכנות המינית של המערער שנקבעה כגבולה ובשים לב לעבIRO הפלילי בעבירות מין.

דין והכרעה

45. לאחר שבחנתי את הדברים אני סבורה כי יש מקום לדחות את מרבית הטענות בערעור, אך לקבל אותם בחלוקת, שכן שהמערער יזכה מן העבירות שבוצעו בתקופה שבה היה קטן. בהמשך לכך, יש להפחית מעונשו כך שיעונש המאסר בפועל שהושת עליו יעמוד על 16 שנים בגין ימי מעצרו.

הערעור על הממצאים העובדיים וקביעות המהימנות

46. בעיקרו של דבר, לא מצאת עילה להתערב בממצאים העובדיים המנומקיים היבט של בית המשפט המחויז, אשר סמן את פסק דין על עדויותיהן של שלוש המתלוננות שבנה נתן אמון._CIDOU, לא בנכלי תتعיר ערכאת ערעור בממצאי מהימנות ובקביעות עובדיות של הרכאה הדינית, אשר התרשמה במישרין מהעדים שבאו בפניה (ראו: ע"פ 377/62 לוי נ' היוזץ המשפטי לממשלה, פ"ד יז 1065, 1074-1073 (1963); ע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 918, 924 (2001) (להלן: ע"פ 2485/00); ע"פ 12/5633 נוימן נ' מדינת ישראל, פסקה 23 לפסק דין של השופט א' שם (10.7.2013)). הטענות שהעלו באות-כחו של המערער היו מבוססות במידה רבה על השערות באשר להתנהגות "סבירה". להשערות אלה אין בסיס, ועל אחת כמה וכמה בשל רקע האישי והמשפחתי הקשה שבו גדרו המתלוננות.

47. כפי שאף צוין על-ידי באוט-כחו של המערער, בית משפט זה הכיר בעבר בכך שעדיות אמת של קורבנות של עבירות מין עשויות לכלול סטיות ואי-דיאוקים (ראו למשל: ע"פ 5795/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 19 (3.9.2015)), וכי תלונות בתחום זה עשויות להיות מוגשות לאחר שנקבשו לאורך תקופה ארוכה מבלי שהדבר יחשב כפוגם במהימנותן (ראו והשוו: ע"פ 5612/92 מדינת ישראל נ' בארי, פ"ד מch(1) 302, 363-361 (1993); ע"פ 2018/02 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 559, 572 (2005); ע"פ 9478/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.9.2014) (להלן: ע"פ 9478/11)). יחד עם זאת, כאמור, נטען כי המקרה הנוכחי הוא לכוארה בעל מאפיינים ייחודיים. לשיטת באוט-כחו של המערער, אין מדובר בכבשת תלונה "רגילה" של מתלוננת אחת כלפי גורם אחד אלא במצב שבו ארבע מתלוננות לא דיווחו על כך לאיש – אףלו לא האחת לרועמה.

48. דא עקא, בחינת הטענה לעומקה מלמדת כי לא מדובר במקרה "יחודי". למעשה, טענות המערער אין אלא ניסיון לערער, ولو בעקיפין, על ההלכות שנקבעו ביחס לממצאי מהימנות בתחום של עבירות מין במשפחה. מי שמתקשה לפתח את סגור לבבו על רקע פגיעה מינית עשו שלא לעשות כן לאורך תקופה, גם אם במהלך הפעלה פגש אנשים רבים, ובهم אנשי צוות רפואי וטיפול. כמו כן, חסמים הניצבים בפני מתלון בודד בבואה לדוח על מעשים מיניים שנעשו בו עומדים בעינם גם כאשר מדובר בכמה מתלוננים. ניסיון החיים אף מלמד כי בתחום של פגיאות מיניות קורבנות רבים חשים בלבד בעולם, ובפועל אינם משתפים בפגיעה אף אנשים קרובים להם (ראו עוד: ע"פ 2485/00, בעמ' 925; ע"פ 9563/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.9.2014) (להלן: ע"פ 9563/11); ע"פ 11/9478, בפסקה 7).

עמוד 10

49. הדברים הם בבחינת קל וחומר כאשר בוחנים את נסיבות חייהן של המתלווננות, שגדלו במשפחה מרובה קשיים ובתנאים של הזנחה רגשית, ואף היו צעירות מאוד בעת שבוצעו בהן העבירות. עובדת היותן של המתלווננות מטופלות על-ידי גורמי רזואה אינה בהכרח הקשר המזמין שיטוף בקשיש שפקדו אותן, אלא אף ביטוי למציאות חייהן הכאוטית. לא לモתר לחזור ולהזכיר גם את החוויה המוקדמת של א' ג' בהקשר להגשת התלונה הראשונה בשנת 2000. באotta עת, גם כאשר היא ארצה עוד להגיש תלונה – זו נסגרה בסופה של דבר, כשהברקע הדברים נמצאת העובדה שאיש מבני המשפחה לא האמין לה. בכך יש כדי ללמד על הקושי שהוא טבוע בהגשת התלונות. יש להוסיף, כי למציאות חייהן של המתלווננות דוקא התמסכotta של הפגעה בהן לאורך שנים העצימה את הקושי להגיש תלונה, שהרי מבחינתן היה זה "עולם כמנהגו נהוג".

50. עין עמוק ב הכרעת הדיון מעלה כי בית המשפט המ徇ז בחן בקפדנות את גרסתן של המתלווננות לאורם של העקרונות שנזכרו לעיל. על הקפדנות והזהירות שאפיינו את הכרעת הדיון של בית המשפט המ徇ז ניתן ללמוד אף מהעובדה שהמערער זוכה חלק מההעברות שייחסו לו, כמו גם מכך שאחיו של המערער זוכה באופן מלא מהאישומים נגדו.

51. בבוואו לבחון את עדויות המתלווננות, נדרש בית המשפט המ徇ז גם לטענות ההגנה בדבר פגמים שהתגלו בהן. אכן, בחלק מעדיוותיהן של המתלווננות התגלו סתריות ואי-דיוקים. ככלא היו פניהם הדברים, למשל, ביחס לעדותה של א' ג'. אולם, כפי שקבע בית המשפט המ徇ז, "העובדה שיש בעדותה של א.ג. אי אלו סתריות, אינה מהותית. מדובר בתיאור אותנטי ומפורט עד מאוד של דברים, שילדת צעירה בשנים, נפגעת עבריות מין קשות, אינה יכולה או אינה חפוצה לזכור, במרקחן של שנים רבות מקרים האירופיים" (פסקה 263 להכרעת הדיון). יתרה מכך, אל מול הסתריות בעדותה של א' ג', ניצבת הגרסה העקבית והמפורטת שמסרה בבית המשפט המ徇ז. בית המשפט המ徇ז קבע בעניין זה כך: "לאורך כל עדותה, א.ג. הייתה מאוד בטוחה בתלונתה ולא היססה לחזור ולתאר שוב ושוב את המעשים המיניים הקשים שבוצעו בה, כולל הדגמה ביוזמתה של האקטים המיניים באמצעות ידיה [...]. כמו כן, לא רק שא.ג. לא הסתירה את חוסר התנגדותה למשיע נאשם 1 [המערער - ד' ב' א'], אלא אף העי[ד]ה שלא אחת היא נהנתה מהם [...]. גם דברים אלה מחזקים את ההתרשומות, שכן א.ג. בודה מלילה את הדברים, אלא מתארת מבנה מורכב של רגשות" (פסקה 257 להכרעת הדיון).

52. באותו אופן אני סבורה כי יש לדחות את הטענה שהתמקדה בהעדרו של דיווח על פגיעה גופנית ב-א' ג' כתוצאה מעשה הסdom שללו העידה. כבר נקבע כי תכננו הסברים שונים להיעדרם של סימני חדים (ראו: ע"פ 1523/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 80 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל (2.3.2006)). בהקשר זה יוער כי א' ג' תיארה בחקירתה במשטרת את הכאב העז שהיה כרוך במעשה הסdom שבייצ ע' המערער, ואף ביוםים שלאחר מכן: "כאב ל' בצוורה שאי אפשר לתאר אני גם בכיתי אחריו זה... לא יכולתי לשפט אחריו זה... אבל לא בכיתי בכלל 'בכיתי בפנים' בשיקט" (ת/50, בעמ' 6, שורות 6-8). לאחר מכן חזרה א' ג' על הדברים במסגרת עדותה בבית המשפט המ徇ז (פרוטוקול הדיון בבית המשפט המ徇ז מיום 18.10.2012, בעמ' 44). האמור לעיל נאמר בחזקת מעלה מן הצורך – גרסתה של א' ג' הוכחה כמהימנה על-ידי בית המשפט המ徇ז ולא מצאת עילה להתערב גם בקיומה זו.

53. לא ראיתי ממש גם בטענות שהופנו כנגד עדויותיהן של א' א' ושל ח' ג'. קביעותן של בית המשפט המ徇ז ביחס למஹימנותן של עדויות אלה מקובלת עלי. בכלל זה, לא ראיתי כי יש בעובדה ש-א' א' הכחישה בעבר את המעשים – הן בחקירתה על-ידי חוקרת הילדים והן בחקירה המשטרתית – כדי לגרוע ממהימנותה. בית המשפט המ徇ז נדרש לסוגיה זו בפסק דין ולא מצאת מקום לשנות מקביעותיו. הוא הדיון בטענות לגבי מתכונת החקירה של א' א'. אף בעניין זה בית המשפט המ徇ז ששמע את העדות היה בעמדת המתאימה להתרשם ממהימנותה של א' א', ולא לנו להתערב אף בכך.

54. יש לדחות אף את טענות המערער ביחס למניע הזר להגשת התלונה, על רקע היחסים הרעוים שבין האם לבנותה. אכן, ניתן ללמידה מהעדויות ומהראיות שהובאו בפסק דין של בית המשפט המחוזי כי מערכת היחסים ששרה במשפחה לא הייתה מהמשופרות, בלשון המעטה. עם זאת, הטענה כי מערכת היחסים בין האם למתלוונות היא העומדת בבסיס הגשת התלונות לא חרגה מוגדר של ספקולציה, ולא הובא לה בסיס ממש.

55. כפי שצווין, טענה נוספת שהעלו באות-כזהו של המערער נגעה לכך שבית המשפט המחוזי הסתمرا על אי-דוקים "מעטים וזניחים" שעלו מעדותו של המערער (פסקה 136 לנימוקי הערעור). אין כדי לקבל גם טענה זו. אכן, הסטירות שנפלו בעדותו של המערער לא היו בסוגיות מהותיות. אולם, בית המשפט המחוזי קבע, כמתואר לעיל, כי המערער התחמק ממתן תשיבות ענייניות לשאלות שהוצעו לו והתנער מהמעשים מכל וכל. בקביעה זו לא מצאתה להתערבות. אף אני התרשםתי מעין פרוטוקולים כי המערער מיהר להכחיש בחקירתו הנגדית כל קשר למעשים המיויחסים לו, אףלו עובדות שלא היו קשורות במישרין לחלוקת ועלו מן העדויות. לאחר שועמת עם מידע סותר חזר בו מהכחשה הגורפת. כך או רע, למשל, ביחס לשאלת האם נהג לזמן שיר מסויים (פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מיום 11.4.2013, בעמ' 330-331) ולשאלת האם המתלוונות נהגו לישון על מיטות או על מזרונים (פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מיום 11.4.2013, בעמ' 312). יש לראות אפוא את אי-הדיוקים שעליהם הצביע בית המשפט המחוזי חלק מהתנהלותו הכלולית של המערער, אשר ניסה בכל מאodo להרחק עצמו מהאירועים שתוארו בעדויות המתלוונות.

56. לבסוף, לא מצאתה ממש בטענה כי לא נמצא חיזוק לעדotta של א' ג', כנדרש בסעיף 354(א) לחוק העונשין. בニיגוד לנטען, בהכרעת הדיון ניתן למצוא מספר התייחסויות לכך שבית המשפט המחוזי מצא חיזוק לעדotta של א' ג' בעדותן של המתלוונות האחרות שנמצאו מהימנות (ראו למשל פסקאות 240 ו-288 להכרעת הדיון). אין בעובדה שחלק מהתלוונות הוגש לאחר התלונה של א' ג' כדי לגרוע מהאפשרות לראות בה חיזוק לעדות.

השלכות של אי-קבלת אישורו של היוזץ המשפטי לממשלה להגשת כתב האישום

57. הגיעו אפוא העת לדון בפגם שנפל בתחום הגשתו של כתב האישום - אי-קבלת אישורו של היוזץ המשפטי לממשלה לגבי העבירות שביצע המערער בעוד שהיא קטין. חשוב להבהיר כי אישור כאמור נדרש אך ביחס לעבירות המפורטות באישום השלישי שנשאב על עניינה של א' ג' משום שהוא האישום היחיד שמתיחס לתקופה הרלוונטית. מדובר בעניין מהותי ביותר, בהתחשב בחומרתו ה יתרה של האישום האמור.

58. למעשה, בין הצדדים אין מחלוקת כי המחדל הנוגע לאי-קבלת אישור צריך להוביל לזכותו של המערער מהעבירות שביצע בעת שהיא קטין. המחלוקת נוגעת אפוא אך ליישומו של עיקרון זה בנסיבות העניין, דהיינו האם יש מקום לזכות את המערער מכל העבירות שייחסו לו באישום השלישי, כתענת השלישי, או שמא לזכותו רק חלקו,قطעתה המדינה.

59. לאחר שבחןתי את הדברים הגעתו למסקנה כי אין מקום לזכו מלא של המערער מהמעשים שייחסו לו בגדרו של האישום השלישי, מאחר שלפחות חלק מהם מעוגנים בתקופה המאוחרת למועדים שבהם היה קטין. הלכה למעשה, השתכנעתי כי יש בסיס להרשעתו של המערער במספר עבירות של איןוס ובמעשה סתום שבוצעו ב-א' ג' לאחר חודש נובמבר 1988 - המועד שבו המערער הפרק לביר. עיון מדויקדק בעדotta של א' ג', שהתקבלה כמהימנה בבית המשפט המחוזי, מאפשר לקבוע כי ביצועם של המעשים האמורים אכן אירע בתקופה זו, בהתייחס לדברי א' ג' שמייקמו את

העבירות שבוצעו בה לפי גילה באotta עת. כך, א' ג', ציינה בעדותה כי לאחר שמלאו לה 8 שנים (אם כי אינה זוכרת במדויק באיזה גיל) המערער החדר לגופה את איבר מינו "ማחורה ומקדימה" (פרוטוקול הדיון בבית המשפט המוחזק מיום 18.10.2012, עמ' 25, שורות 10-16; בעמ' 28, שורות 19-26; בעמ' 29, שורה 1). אף לפי ההנחה המקלה ביוור עם המערער, דהיינו שהמעשים בוצעו בעת ש-א' ג' הייתה בת 8, בתקופה זו הוא כבר חצה את סף הבגרות (כאשר מלאו לו-א' ג' 8 שנים, בחודש מרץ 1989, היה המערער בן 18 וחצי שנים). בצד זאת, בשלב הנוכחי וambil' שהוצגו לו-א' ג' שאלות מפורשות בעניין – לפי רף ההוכחה הנדרש בהליך הפלילי – אין אפשרות לקבוע כי המעשים המוגנים שייחסו לumarur במסגרת האישום השלישי בוצעו בו-א' ג' גם כאשר המערער היה בגיר (ובעניין זה איני מקבלת את טענות המדינה). כפי שכבר הוסבר, השאלה האם המעשים בוצעו כאשר המערער היה בגיר לא עדשה במרכז הדיון בבית המשפט המוחזק, ומכאן שגם לא הייתה לכך התייחסות נרחצת בעדותה של לו-א' ג'.

60. התוצאה היא כי באשר לaisom השלישי המערער מזכה מכלל העבירות שבוצעו בעת שהיא קטין, קרי עד ליום 1.11.1988 הרשעה נותרת על כנה ככל שהיא מתיחסת לתקופה שתחלתה בראשית חודש נובמבר 1988, ביחס למספר עבירות אינס ולמעשה סדום, כמתואר לעיל. לנוכח שינויים שחלו בסעיפי החוק הרלוונטיים, יודגש כי ביחס לעבירות שבוצעו עד ליום 10.8.1990 הכוונה למשיע אינס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין ולמעשה סדום לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, ואילו ביחס לעבירות שבוצעו לאחר יום 10.8.1990 הכוונה לעבירות בגין משפחה (אינס) לפי סעיף 351(א) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין ולUBEIROT בגין משפחה (מעשה סדום) לפי סעיף 351(א) בנסיבות סעיף 347(ב) ו-345(א)(1) לחוק העונשין. המערער מזכה מעבירות של מעשים מגונים בו-א' ג', בהתחשב בכך שאין אינדייקציה ודאית לכך שמעשים אלה התקיימו במועדים שבהם היה בגיר.

הערעור על גזר הדיון

61. בשלב זה, נותרה השאלה: מה צריך להיות עונשו של המערער? מקובלת עלי נקודת המוצא שעניינה בעבירות בגין משפחה אמרה להיות מחמירה, ולא כל שכן כאשר מדובר במצב של ריבוי קורבנות וה坦מיסות של מעשים (ראו למשל: ע"פ 5104/05 פלוני נ' מדינת ישראל (28.8.2007); ע"פ 9563/11). על כן, מלכתחילה לא הייתה סבורה שיש מקום להתערב בעונש שנגזר עליו, שאמנם אינו קל, לזכה בחומרה יתרה או חריג מרף העונשה הנוהג בגין אותו עונש ובאותן נסיבות. כך למשל, בע"פ 7150/06 פלוני נ' מדינת ישראל (26.6.2008) נדחה ערעור שהוגש על-ידי מי שהושת עליו עונש של 12 שנות מאסר בגין עבירות בגין שבוצעו באחיהנית אחת. וכך גם בע"פ 11/8080 פלוני נ' מדינת ישראל (31.12.2013), שם נדחה ערעור שהוגש על-ידי אדם שהוטל עליו עונש של 15 שנות מאסר בגין עבירות בגין שבוצעו כלפי בית משפחה אחת בלבד.

62. עם זאת, איני סבורה שאפשר במקרה זה להימנע מהקללה מסוימת בעונשו של המערער בשים לב לזכויו מחלוקת העבירות שבhan הירושע. הטעמים לכך הם שניים. ראשית, קשה להلوم שזכויי מעבירות בגין קשות לא יהא בעל משקל כלשהו בתחום גזירת הדיון. שנית, אימוץ גישהה של המדינה היה מבטא התעלומות מתכליותיו של חוק הנוער בכל הנוגע להגנה על מי שנכשלו ביצוע עבירות בהיותם קטינים (ראו והשוו: ע"פ 4604/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י' (18.11.2015); ע"פ 16/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (4.8.2016)). על כן, אני סבורה כי יש להפחית את עונשו של המערער בנסיבות מיוחדות אלה כך שعونש המאסר בפועל שהות עליו יעמוד על 16 שנים בגין ימי מעצרו, דהיינו ארבע שנים פחות מעונש המאסר בפועל שנגזר עליו.

63. במאמר מוסגר אציג כי בפועל המערער יצא נשכר מכך שלא נפסקו לחובתו פיצויים חרף הפגיעה הברורות במתלוננות. מאחר שלא הועל בעניין זה טענות אין אפשרות לדרוש מעבר לכך, אלא להסתפק בהצבעה על חסר זה.

לקראת סיום

64. אני מסיימת את פסק דין בלב כבד. נפרשו בפנינו פרשות חיים קשות, וכן גם פגיעות קשות, וכל זאת לגבי מתלוננות שגדלו בעזובה רגשית וחומרית. עם זאת, אפשר לשאוב עידוד מסוים מכך שאזרו עוז להתлонן.

65. סוף דבר: העורר מתקבל בחילוקו. המערער יזכה מההעברות שביצע לפני יום 1.11.1988, לפי האישום השלישי, כמתואר לעיל בפסקה 60. כמו כן, עונש המאסר בפועל שהושת על המערער עומד על 16 שנות מאסר, בניכוי ימי מעצרו. שאר מרכיבי העונש יעמדו בעינם.

שפט

השופט א' חיות:

אני מסכימה.

שפט

השופט נ' סולברג:

אני מסכימם.

שפט

הוחלט כאמור בפסק דיןה של השופט ד' ברק-ארץ.

ניתן היום, כ"ג בחשוון התשע"ז (24.11.2016).

עמود 14

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il

שופטת

שופט

שופטת
